

رابطه بین توسعه حرفه ای و اخلاق حرفه‌ای با توجه به نقش میانجی میزان بکارگیری اصول آموزش بزرگسالان در معلمان ابتدایی

مسعود طاهرپور کلانتری^{۱*}، دکترهادی پورشافعی^۲

۱. دانشجوی دکتری برنامه درسی، دانشکده علوم رفتاری، دانشگاه بیرجند.

۲. گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم رفتاری، دانشگاه بیرجند.

(تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۴/۱۱، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۶/۱۳)

چکیده

زمینه: اخلاق حرفه‌ای یکی از عوامل توسعه حرفه ای معلمان است که موجب رشد و تقویت توسعه حرفه‌ای معلمان می‌شود. پژوهش حاضر با هدف رابطه بین توسعه حرفه ای و اخلاق حرفه ای با توجه به نقش میانجی میزان بکارگیری اصول آموزش بزرگسالان در معلمان شهر سرایان انجام گردید.

روش: این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر شیوه اجرا توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه پژوهش کلیه معلمان مقطع ابتدایی شهر سرایان در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ که ۱۴۰ نفر می‌باشند و نمونه پژوهش که به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انجام شد که با جدول مورگان حجم نمونه ۱۰۳ نفر بودند. ابزار پژوهش سه پرسشنامه استاندارد اخلاق حرفه‌ای، پرسشنامه توسعه حرفه‌ای معلمان، پرسشنامه محقق ساخته اصول آموزش بزرگسالان بود. روایی پرسشنامه‌ها از نوع محتوایی و پایایی آن‌ها بر مبنای ضریب آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۸۳، ۰/۸۶ و ۰/۸۹ برآورد گردید. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی (میانگین، انحراف معیار) و آمار استنباطی (آزمون های تی تک نمونه ای، ضریب همبستگی و تحلیل مسیر) در نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲ و نرم افزار لیزرل استفاده گردید.

یافته‌ها: نتایج نشان داد بکارگیری اصول آموزش بزرگسالان برای استانداردهای دوم، چهارم، پنجم، هشتم و نهم (ایجاد و حفظ جو یادگیری، سنجش و برقراری ارتباط با نتایج یادگیری، ارزیابی و انعکاس یادگیری و آموزش، دانش محتوایی، بکارگیری تکنولوژی آموزشی) واسطه گر مناسبی برای پیش بینی اخلاق حرفه‌ای معلمان است.

نتیجه گیری: قراردادن استانداردها در برنامه‌های تربیت معلم و بکارگیری اصول آموزش بزرگسالان در دوره‌های تربیت معلم می‌تواند موجب اخلاق حرفه‌ای معلمان شود.

کلیدواژه‌ها: توسعه حرفه‌ای، اخلاق حرفه‌ای، اصول آموزش بزرگسالان.

سر آغاز

معلمان بستگی دارد. علم اخلاق^۴ شاخه‌ای مهم از علوم انسانی و اخلاق حرفه‌ای^۵ یکی از شعبه‌های جدید علم اخلاق است که می‌کوشد به مسائل اخلاقی حرفه‌های گوناگون پاسخ داده و برای آن اصولی خاص تعیین می‌شود (۲). اخلاق علمی است که شامل اصول و ارزش‌ها است و این ارزش‌های اخلاقی است که بین ویژگی‌های انسانی تمایز ایجاد می‌کند (۳). اخلاق حرفه‌ای به معنای مسئولیت‌های اخلاقی^۶ سازمان در برابر محیط به صورت مستقیم یا غیر مستقیم می‌باشد که مورد تأکید و توجه بسیاری از سازمان‌های مختلف قرار گرفته است.

ارتقای مداوم کیفیت در نظام آموزش و پرورش^۱ به عنوان یکی از اصلی ترین چالش‌های دنیای رقابتی نیازمند توسعه فرهنگ ارزشیابی^۲ است که به نوبه خود نیازمند روحیات و رفتارهای خود تنظیمی و ارزشیابی است. الزام درونی به کیفیت در میان همه دست اندرکاران نظام آموزش و پرورش است. در نتیجه جایگاه و اهمیت اخلاقیات حرفه‌ای علمی در این راستا بیشتر نمایان می‌شود (۱). معلمان از مهمترین ارکان آموزش و پرورش هستند و بقای امر تدریس در آموزش و پرورش علاوه بر تخصص علمی در رشته‌های مختلف، به نحوه رفتار حرفه‌ای^۳ و شخصی

نویسنده مسئول: نشانی الکترونیکی: m.taherpour@birjand.ac.ir

فرایندها و فعالیت‌های طراحی شده به منظور ارتقاء دانش، مهارت و نگرش‌های حرفه‌ای آموزش دهندگان اشاره دارد؛ به طوری که این امر به نوبه‌ی خود بهبود یادگیری دانشجویان را در پی خواهد داشت (۱۴). اصطلاح توسعه‌ی حرفه‌ای به معنی رویکردی جامع، حمایتی و متمرکز برای ارتقای اثربخشی معلمان و مدیران مدارس در جهت پرورش و موفقیت دانش آموزان است (۱۵).

توسعه‌ی حرفه‌ای معلمان عبارت است از «فرایندها و فعالیت‌های طرح ریزی شده به منظور افزایش دانش، مهارت‌ها و نگرش‌های حرفه‌ای معلمان تا اینکه بتوانند موجب بهبود یادگیری دانش‌آموزان شوند» (۱۶). این تعریف دامنه وسیعی برای توسعه حرفه‌ای معلمان قائل است، با این حال رویکردهای جدید نسبت به توسعه حرفه‌ای، طرفدار یادگیری مادام‌العمر بوده و یادگیری حرفه‌ای را مداخله‌ای کوتاه مدت نمی‌دانند، بلکه توسعه حرفه‌ای معلمان را فعالیتی بلند مدت می‌دانند که دامنه آن از آموزش معلمان در دانشگاه تا دوره‌های ضمن خدمت فردی معلمان را در بر می‌گیرد (۸).

توسعه حرفه‌ای در قرن نوزدهم برای اولین بار در دانشگاه هاروارد کلید خورد. این دانشگاه به منظور حمایت از اعضای هیئت علمی، فرصت‌های مطالعاتی را در اختیار آنان قرار می‌دهد تا در رشته‌شان مهارت کسب کنند. در سال ۱۹۷۰ رویکردهای جدیدی نسبت به توسعه حرفه‌ای اعضای هیئت علمی با تأکید بر نقش آموزشی به وجود آمد. فرایند توسعه حرفه‌ای در سال ۱۹۸۰ سه مرحله را پشت سر گذاشت که در نهایت این برنامه‌ها به اعضای هیئت علمی کمک‌های فردی را ارائه می‌داد. این برنامه‌ها شامل تدریس حرفه‌ای، مهارت‌های آموزشی، بازخورد از نحوه تدریس و بحث‌های مرتبط با ارزش و احساس آنان نسبت به تدریس می‌شد (۱۷). امروزه توسعه حرفه‌ای به شکلی گسترده در تمام زمینه‌ها به صورت کارگاه، کنفرانس‌ها، گروه‌های مطالعه، شبکه‌های حرفه‌ای، نیروهای کاری، مشاهدات برنامه، یادداشت‌های روزانه، توسعه برنامه درسی، برنامه‌ها و سیستم‌های گواهی نامه‌ای مانند آموزش عالی و نظارت و هدایت روابط و منابع رسمی مانند خبرنگارها، بحث‌های آنلاین ارائه می‌شود (۱۸). توسعه حرفه‌ای همچنان به صورت رایج‌ترین نسخه برای ارتقای اثربخشی و سلامتی نظام‌های آموزشی در نظر گرفته می‌شود (۱۹). آموزش مداوم منجر به توسعه حرفه‌ای معلمان می‌شود. لذا لازم است در برنامه‌ریزی فرایند آموزشی این برنامه‌ها و بهسازی نیروی انسانی به اصول آموزش بزرگسالان توجه شود.

به‌کارگیری اصول در یادگیری و تدریس از جمله آموزش بزرگسالان موجب می‌شود مدرسان جهت‌گیری‌ها و خط‌مشی‌های خود را تنظیم کنند. اصول به معنای مبانی عقلانی و مقیاس‌ها است که به معلم در هر شرایط تربیتی، آموزشی و تدریس، کمک می‌کند. اصول تکیه‌گاه‌های نظری است یا مجموعه قضایایی و قضاوت‌های روشن و قطعی است که تمام فعالیت‌های آن علم، برآن‌ها مبتنی است (۲۰).

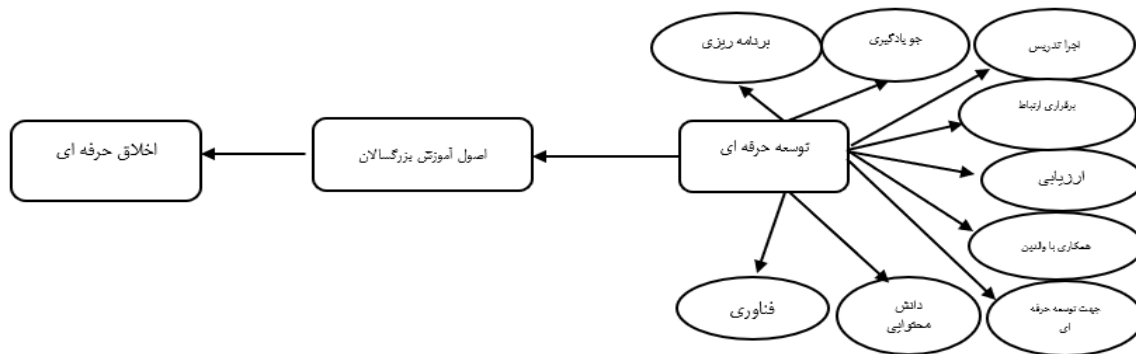
در ارتباط با پژوهش حاضر، مطالعاتی صورت گرفته که هر یک بعدی از ابعاد پژوهش را مورد عنایت قرار داده‌اند. یافته‌های یک مطالعه نشان داد

اخلاق حرفه‌ای یکی از عوامل توسعه حرفه‌ای معلمان است که موجب رشد و تقویت توسعه حرفه‌ای^۷ معلمان می‌شود. اخلاق حرفه‌ای در معلمان فواید زیادی را برای آموزش و پرورش دارد که شامل بهبود روابط، افزایش تعهد^۸ و مسئولیت‌پذیری^۹ معلمان و کاهش تعارضات و کاهش هزینه‌های ناشی از کنترل است (۴). اخلاق حرفه‌ای در معلمان موجب می‌شود که این اخلاق به سایر همکاران منتقل شود و آن‌ها نیز برای رشد خود تلاش کنند (۵). مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای شامل توکل حرفه‌ای^{۱۰}، تعهد حرفه‌ای^{۱۱}، تعلق حرفه‌ای^{۱۲}، تحول حرفه‌ای^{۱۳}، تداوم حرفه‌ای^{۱۴}، تخصص حرفه‌ای^{۱۵} و تکامل حرفه‌ای^{۱۶} است (۶). ضعف در نظام اخلاقیات موجب افزایش خسارت و کم شدن ارتباطات می‌شود. فلسفه اخلاق دانشی است که از اصول و ارزش‌های اخلاقی بحث می‌کند. ارزش‌هایی که ناظر به رفتارها و صفات ارادی مردمان و تمایز آن‌ها از حیث خوبی و بدی، شایستگی و ناشایستگی، نیکویی و زشتی و بایستگی و نبایستگی هستند. فلسفه اخلاق به مبادی اخلاقی افعال می‌پردازد. رویکردی که ریشه آن به ارسطو و کتاب مشهور اخلاق او بر می‌گردد (۷).

لازمه موفقیت تلاش‌های انجام شده در زمینه بهسازی آموزش و پرورش علاوه بر اخلاق حرفه‌ای، توسعه حرفه‌ای و افزایش دانش و مهارت معلمان است. از این رو در دهه گذشته، کانون بحث و گفت‌وگو پیرامون کیفیت مدارس اثربخش، هرچه بیشتر متوجه توسعه حرفه‌ای معلمان بوده است (۸). اهمیت «کیفیت توسعه حرفه‌ای» به دلیل تشدید چالش‌های پیش روی معلمان در حرفه معلمی و افزایش انتظارات مردم از «کیفیت آموزش» است (۹). معلمان، نه تنها یکی از متغیرهای نیازمند تغییر به منظور بهبود سیستم‌های آموزشی هستند بلکه مهمترین عامل ایجاد کننده تغییر نیز محسوب می‌شوند. آگاهی معلم از شیوه‌های تدریس و نحوه یادگیری دانش‌آموزان، تفاوت‌ها در یادگیری، تأثیرات زبان و فرهنگ، خصوصیات فردی و آگاهی از علائق دانش‌آموزان، مسیر رشد را هموار می‌سازند (۱۰). آگاهی نسبت به مسائل فوق امکان پذیر نیست مگر آنکه در جهت شناخت مفاهیم توسعه حرفه‌ای معلمان گام برداشته شود و پیشینه‌ی آن تحلیل شود و به طرف آینده با نگاه استراتژی‌های جدیدی پرداخته شود. دانش پایه معلمان درباره توسعه حرفه‌ای به آنها کمک می‌کند گام‌های استواری در مسیر تسهیل امر یاددهی یادگیری بردارند (۱۱). این وضعیت دوگانه معلمان در اصلاحات آموزشی، به عنوان یکی از عناصر اصلی و مجری تغییرات، توسعه حرفه‌ای معلمان را به حوزه‌های در حال رشد و چالش برانگیز تبدیل نموده است (۱۲). اما آنچه در کانون این تلاش‌ها، به منظور شناخت توسعه حرفه‌ای مشترک است یادگیری معلمان، یادگیری چگونه یادگرفتن و انتقال دانش به عمل برای کمک به پیشرفت دانش‌آموزان (۱۳). توسعه حرفه‌ای که نقش پررنگی در بروز خلاقیت و نوآوری‌های شغلی دارد در زمینه‌های مختلف به صورت متفاوتی تعریف می‌شود. به عنوان مثال، توسعه حرفه‌ای در دنیای تجارب طراحی برنامه‌هایی برای کمک به سازمان‌ها به منظور افزایش اثربخشی و بهره‌وری نیروی کار معنا می‌دهد. در آموزش عالی توسعه حرفه‌ای به

کدگذاری باز، محوری و انتخابی انجام شد که شامل یازده مقوله کلی است و در قالب مدل پارادایمی شامل: شرایط علی (انگیزه‌های بیرونی و درونی) مقوله کانونی (مشارکت در یادگیری حرفه‌ای) راهبردهای توسعه حرفه‌ای (فردی، مشارکتی و آموزشی)؛ زمینه (مدت زمان و تمرکز بر محتوا)؛ شرایط مداخله گر (عوامل سازمانی و روانشناختی) و پیامدها (برآورده نشدن انتظارات، تغییر دانش و نگرش و انتقال یادگیری) است (۲۸). در مطالعه دیگر مشخص شد که انگیزش، داشتن هدف مشترک و رهبری در یادگیری حرفه‌ای مؤثر است (۲۹). علاوه بر این توسعه حرفه‌ای موجب افزایش دانش محتوایی معلمان، استفاده از روش تدریس پژوهشی در کلاس و بهبود نمرات دانش آموزان در آزمون‌های استاندارد می‌شود (۳۰). در پژوهشی دیگر مشخص شد که برنامه توسعه حرفه‌ای مدیران از لحاظ تداوم و توسعه در سطح پایین، از لحاظ تناسب با اهداف مدرسه و ناحیه آموزشی در سطح متوسط و از لحاظ نهادینه شدن توسعه حرفه‌ای در سطح بالاتر از متوسط قرار داشت. همچنین در این پژوهش مهم‌ترین موانع توسعه حرفه‌ای مدیران شامل نبود فرصت-های توسعه حرفه‌ای توسط مدرسه یا ناحیه، نبود دانش توسعه حرفه‌ای در دسترس مدیران و موانع جغرافیایی معرفی شده است (۳۱). شواهد پژوهشی در زمینه آموزش بزرگسالان نشان داد که وضعیت بکارگیری اصول آموزش بزرگسالان مطلوب و بزرگتر از میانگین فرضی جامعه است (۳۲ و ۳۳). با توجه به اهمیت توسعه حرفه‌ای و اخلاق حرفه‌ای و عدم توجه پژوهش‌های پیشین به رابطه توسعه حرفه‌ای، اخلاق حرفه‌ای و میزان بکارگیری اصول آموزش بزرگسالان هدف این پژوهش نقش پیش بینی استانداردهای توسعه حرفه‌ای با اخلاق حرفه‌ای، با توجه به نقش واسطه‌ای بکارگیری اصول آموزش بزرگسالان در معلمان دوره ابتدایی شهر سرایان است. (نگاره ۱)

که نتایج بررسی دیدگاه دانشجویان در خصوص رعایت استانداردهای اخلاق حرفه‌ای اساتید در سطح موجود به نسبت مطلوب ارزیابی شد، ولی از نظر آنان بین وضعیت موجود و مطلوب رعایت استانداردهای اخلاق حرفه‌ای شکاف وجود دارد. نتایج الگویابی معادلات ساختاری نشان داد که اثر مستقیم اخلاق حرفه‌ای بر تضمین کیفیت مثبت و معنی دار است (۱). نتیجه پژوهشی دیگر این بود که ساختار سازمانی، فرهنگ سازمانی، آموزش کارکنان و نظام اطلاع رسانی بر رشد اخلاق حرفه‌ای کارکنان در شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی غرب استان مازندران تأثیر دارد (۴). همچنین جنسیت بیشترین تفاوت را در پاسخگویی به مؤلفه‌های امکان‌پذیری رعایت اخلاق حرفه‌ای تدریس از نظر مدرسان ایجاد کرده است. سابقه کاری، نوع استخدام و نوع دانشگاه به ترتیب بر مؤلفه‌های کمتری اثر داشته‌اند. مرتبه علمی مدرسان هیچ تفاوتی در نظر آنها نسبت به مؤلفه‌های رعایت اخلاق حرفه‌ای ایجاد نکرده است (۲۱). علاوه بر این در مطالعه‌ای دیگر مشخص شد بین تمام مؤلفه‌های اخلاق آموزشی به جز پرداختن به موضوعات حساس، داشتن روابط دوگانه با دانشجویان و احترام به محل آموزش با عملکرد اساتدان رابطه‌ی معناداری وجود دارد (۲۲). در پژوهشی دیگر مشخص شد اخلاق حرفه‌ای اعضای هیئت علمی دانشگاه تهران مطلوب‌تر از حد متوسط و میانگین است (۲۳). همچنین مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای شامل رعایت ادب، حفظ اسرار و جلب اعتماد دانشجویان توسط اعضای هیئت علمی رعایت می‌شوند (۲۴). علاوه بر این اخلاق حرفه‌ای در فعالیت‌های آموزشی پایین‌تر از حد متوسط است (۲۵). در تحقیقی دیگر میانگین مؤلفه فرهنگ سازمانی $(4/20 \pm 0/78)$ و اخلاق حرفه‌ای $(4/22 \pm 0/7)$ بالاتر از حد متوسط بود (۲۶). علاوه بر این تمامی شش مؤلفه توسعه حرفه‌ای با نوآوری آموزشی همبستگی مثبت و معناداری داشته اند (۲۷). در یک پژوهش کیفی تحلیل داده‌ها طی سه مرحله،

نگاره ۱: مدل مفهومی تحقیق

- ۱- وضعیت توسعه حرفه‌ای معلمان مقطع ابتدایی شهر سرایان چگونه است؟
- ۲- وضعیت اخلاق حرفه‌ای معلمان مقطع ابتدایی شهر سرایان چگونه است؟
- ۳- وضعیت بکارگیری اصول آموزش بزرگسالان معلمان ابتدایی شهر سرایان چگونه است؟

لذا، در راستای مسئله حاضر، شش سؤال طرح و بررسی شده است.

۴- چه رابطه‌ای بین توسعه حرفه‌ای و اخلاق حرفه‌ای در معلمان مقطع ابتدایی شهر سرایان وجود دارد؟
 ۵- چه رابطه‌ای بین توسعه حرفه‌ای و میزان بکارگیری اصول آموزش بزرگسالان در معلمان ابتدایی شهر سرایان وجود دارد؟
 ۶- آیا استانداردهای توسعه حرفه‌ای، اخلاق حرفه‌ای را با توجه به نقش واسطه‌ای بکارگیری اصول آموزش بزرگسالان در معلمان دوره ابتدایی شهر سرایان پیش بینی می‌کنند؟

روش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر شیوه اجرا همبستگی می‌باشد. جامعه پژوهش کلیه معلمان مقطع ابتدایی شهر سرایان در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ می‌باشد. آمار معلمان مقطع ابتدایی شهر سرایان ۱۴۰ نفر می‌باشند. برای انتخاب نمونه معرف از جامعه مزبور، از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده استفاده شده است. حجم نمونه پژوهش با استفاده از جدول کرجسی و مورگان (۱۹۷۰) تعداد ۱۰۳ در جامعه تعیین شد که با توجه به عدم پاسخگویی سه نفر ۱۰۰ پرسشنامه جمع‌آوری شد. افراد مورد مطالعه ۳۴ نفر مرد و ۶۶ نفر زن می‌باشند. میزان تحصیلات افراد مورد مطالعه ۴ نفر فوق دیپلم، ۸۸ نفر لیسانس و ۸ نفر فوق لیسانس می‌باشند. میانگین سن افراد ۳۸/۲۸ سال می‌باشد. پایین‌ترین سن ۲۲ و بالاترین سن ۵۸ سال می‌باشد. میانگین سابقه‌ی افراد ۱۸/۷۱ سال می‌باشد. پایین‌ترین سابقه ۴ و بالاترین سابقه ۳۳ سال می‌باشد.

برای جمع‌آوری اطلاعات در این پژوهش از پرسشنامه‌های استاندارد استفاده شده است. این پرسشنامه‌ها شامل استاندارد اخلاق حرفه‌ای، توسعه حرفه‌ای معلمان، پرسشنامه محقق ساخته اصول آموزش بزرگسالان استفاده شد.

پرسشنامه استاندارد اخلاق حرفه‌ای ۱۶ گویه دارد و دارای ۸ مؤلفه می‌باشد. مولفه‌های پرسشنامه شامل مسئولیت‌پذیری (سوالات ۱، ۲)، صادق بودن (سوالات ۳، ۴)، عدالت و انصاف (سوالات ۵، ۶)، وفاداری (سوالات ۷، ۸)، برتری-جویی و رقابت طلبی (سوالات ۹، ۱۰)، احترام به

دیگران (سوالات ۱۱، ۱۲)، همدردی با دیگران (سوالات ۱۳، ۱۴) و رعایت و احترام نسبت به ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی (سوالات ۱۵، ۱۶) است.

پرسشنامه توسعه حرفه‌ای معلمان دارای ۴۵ پرسش و نه استاندارد می‌باشد. استانداردهای حرفه‌ای شامل: استاندارد اول: طرح‌ریزی و برنامه‌ریزی آموزشی، استاندارد دوم: ایجاد و حفظ جو یادگیری، استاندارد سوم: اجراء و انجام تدریس، استاندارد چهارم: سنجش و برقراری ارتباط با نتایج یادگیری، استاندارد پنجم: ارزیابی و انعکاس یادگیری و آموزش، استاندارد ششم: همکاری با همکاران، والدین و دیگران، استاندارد هفتم: فعالیت در جهت توسعه حرفه‌ای، استاندارد هشتم: دانش محتوایی، استاندارد نهم: بکارگیری تکنولوژی آموزشی است.

پرسشنامه محقق ساخته میزان کاربرد اصول آموزش بزرگسالان به سوالات میزان کاربرد اصول آموزش بزرگسالان (اصول آزادی ساختار، جامعیت و استمرار، سودمندی، توجه به نیاز مخاطبان، تابعی بودن، ادغام، مشارکت، تنوع، فشردگی، تداوم، انتخابی بودن، هماهنگی، همکاری و ارتباطات (در آموزش ضمن خدمت نظر دادند. این پرسشنامه دارای ۴۱ سؤال چندگزینه‌ای بوده و به صورت مقیاس پنج ارزشی لیکرت (خیلی زیاد، زیاد، تا حدودی، کم، خیلی کم) درجه بندی شده بود. شیوه نمره‌دهی از یک تا پنج می‌باشد؛ بنابراین حداقل و حداکثر نمره برای سوالات پرسش نامه از ۴۱ تا ۲۰۵ می‌باشد. روایی صوری و محتوایی پرسش نامه از طریق بررسی نظر متخصصان به دست آمد. روایی پرسشنامه‌ها از نوع محتوایی و پایایی آن‌ها بر اساس ضریب آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۸۳، ۰/۸۱ و ۰/۸۹ برآورد گردید. با توجه به اینکه از مؤلفه‌های پرسشنامه توسعه حرفه‌ای در این پژوهش استفاده شد.

یافته‌ها

۱- وضعیت توسعه حرفه‌ای معلمان مقطع ابتدایی شهر سرایان چگونه است؟

جدول ۱: نتایج آزمون تی تک نمونه‌ای

میزان ارزش آزمون	فاصله اطمینان برای اختلاف میانگین ۹۵٪		سطح معناداری	انحراف معیار	میانگین	درجه آزادی	t آماره	مؤلفه
	حد بالا	حد پایین						
۳	۰/۹۰	۰/۵۷	۰/۰۰۱	۰/۸۳	۳/۷۴	۹۹	۸/۸۹	طرح‌ریزی و برنامه‌ریزی آموزشی
	۰/۹۱	۰/۵۶	۰/۰۰۱	۰/۸۷	۳/۷۳	۹۹	۸/۳۸	ایجاد و حفظ جو یادگیری
	۰/۷۹	۰/۴۹	۰/۰۰۱	۰/۷۶	۳/۶۴	۹۹	۸/۴۴	اجراء و انجام تدریس
	۰/۷۵	۰/۳۶	۰/۰۰۱	۰/۹۶	۳/۵۶	۹۹	۵/۷۸	سنجش و برقراری ارتباط با نتایج یادگیری
	۰/۸۵	۰/۴۷	۰/۰۰۱	۰/۹۵	۳/۶۶	۹۹	۶/۹۳	ارزیابی و انعکاس یادگیری و آموزش
	۰/۷۰	۰/۳۱	۰/۰۰۱	۰/۹۶	۳/۵۱	۹۹	۵/۲۸	همکاری با همکاران، والدین و دیگران
	۰/۲۰	۰/۰۲	۰/۰۱	۰/۴۶	۳/۱۱	۹۹	۲/۵۰	فعالیت در جهت توسعه حرفه‌ای

دانش محتوایی	۶/۳۱	۹۹	۳/۵۴	۰/۸۵	۰/۰۰۱	۰/۳۷	۰/۷۰
بکارگیری تکنولوژی آموزشی	۶/۳۴	۹۹	۳/۵۶	۰/۸۸	۰/۰۰۱	۰/۳۸	۰/۷۳
توسعه ی حرفه ای	۸/۱۹	۹۹	۳/۵۶	۰/۶۸	۰/۰۰۱	۰/۴۲	۰/۷۰

یافته‌های جدول فوق نشان می‌دهد که سطح معنی‌داری بدست آمده کمتر از ۵ درصد است. همچنین میانگین‌های بدست آمده از عدد ۳ که مقدار مطلوب است بیشتر است. بنابراین توسعه حرفه‌ای معلمان مقطع ابتدایی شهر سرایان و مؤلفه‌های آن در وضعیت مطلوبی قرار دارند.

جدول ۲: نتایج آزمون تی تک نمونه ای

میزان ارزش آزمون	فاصله اطمینان برای اختلاف میانگین ۹۵٪		سطح معناداری	انحراف معیار	میانگین	درجه آزادی	t آماره
	حد بالا	حد پایین					
۳	۱/۳۶	۱/۲۱	۰/۰۰۱	۰/۳۶	۴/۲۸	۹۸	۳۵/۱۱

یافته‌های جدول فوق نشان می‌دهد که سطح معناداری بدست آمده کمتر از ۵ درصد است. همچنین میانگین بدست آمده از عدد ۳ که مقدار مطلوب است بیشتر است. بنابراین اخلاق حرفه‌ای معلمان مقطع ابتدایی شهر سرایان در وضعیت مطلوبی قرار دارد.

جدول ۳: نتایج آزمون تی تک نمونه ای

میزان ارزش آزمون	فاصله اطمینان برای اختلاف میانگین ۹۵٪		سطح معناداری	انحراف معیار	میانگین	درجه آزادی	t آماره
	حد بالا	حد پایین					
۳	۰/۳۴	۰/۰۱	۰/۰۳	۰/۸۲	۳/۱۸	۹۹	۲/۲۰

یافته‌های جدول فوق نشان می‌دهد که سطح معناداری بدست آمده کمتر از ۵ درصد است. همچنین میانگین بدست آمده از عدد ۳ که مقدار مطلوب است بیشتر است. بنابراین بکارگیری اصول آموزش بزرگسالان معلمان مقطع ابتدایی شهر سرایان در وضعیت مطلوبی قرار دارد.

جدول ۴: آزمون همبستگی پیرسون بین توسعه حرفه‌ای و اخلاق حرفه‌ای

بکارگیری تکنولوژی آموزشی	دانش محتوایی	فعالیت در جهت توسعه حرفه ای	همکاری با همکاران، والدین و دیگران	ارزیابی و انعکاس یادگیری و آموزش	سنجش و برقراری ارتباط با نتایج یادگیری	اجراء و انجام تدریس	ایجاد و حفظ جو یادگیری	طرح ریزی و برنامه ریزی آموزشی	ضریب همبستگی پیرسون
۰/۱۹	۰/۱۷	۰/۲۳	۰/۱۵	۰/۰۹	۰/۱۲	۰/۰۹	۰/۰۸	۰/۰۶	همبستگی پیرسون
۰/۰۶	۰/۰۸	۰/۰۱	۰/۱۱	۰/۳۳	۰/۲۳	۰/۳۳	۰/۲۸	۰/۵۲	معناداری

تعداد	۹۹	۹۹	۹۹	۹۹	۹۹	۹۹	۹۹	۹۹	۹۹
-------	----	----	----	----	----	----	----	----	----

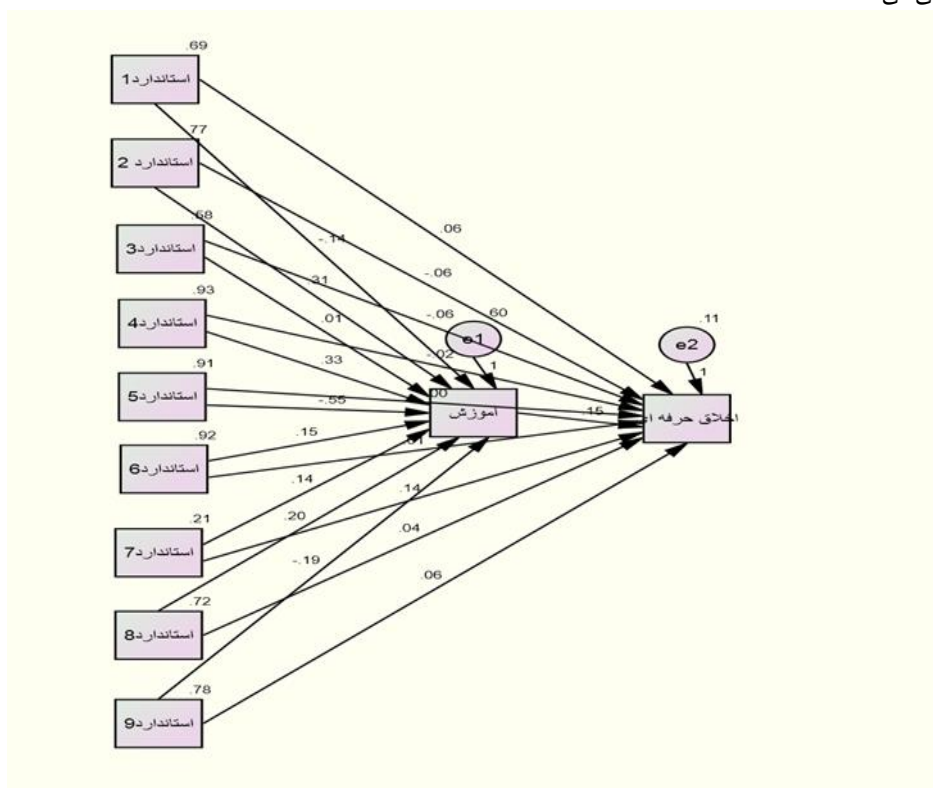
با توجه به سطح معناداری های جدول فوق تنها بین اخلاق حرفه‌ای با فعالیت درجهت توسعه حرفه‌ای رابطه وجود دارد. چون ضریب همبستگی مثبت است این رابطه از نوع مستقیم می باشد.

جدول ۵: آزمون همبستگی پیرسون بین استانداردهای توسعه حرفه ای و میزان بکارگیری اصول آموزش بزرگسالان

بکارگیری تکنولوژی آموزشی	دانش محتوایی	فعالیت درجهت توسعه حرفه ای	همکاری با همکاران، والدین و دیگران	ارزیابی و انعکاس یادگیری و آموزش	سنجش و برقراری ارتباط با نتایج یادگیری	اجراء و انجام تدریس	ایجاد و حفظ جو یادگیری	طرح ریزی و برنامه ریزی آموزشی	ضریب همبستگی پیرسون
۰/۰۹	۰/۱۳	۰/۱۱	۰/۱۱	۰/۰۴	۰/۱۰	۰/۱۱	۰/۱۷	۰/۰۵	
۰/۳۵	۰/۱۹	۰/۲۸	۰/۲۵	۰/۶۹	۰/۳۲	۰/۲۶	۰/۰۷	۰/۶۲	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	

برای این سؤال چون متغیر میانجی وجود دارد از تحلیل مسیر استفاده می شود:

با توجه به سطح معناداری های جدول فوق بین هیچکدام از استاندارد ها با میزان بکارگیری اصول آموزش بزرگسالان رابطه ای وجود ندارد. ۶- آیا استانداردهای توسعه حرفه ای، اخلاق حرفه ای را با توجه به نقش واسطه‌ای بکارگیری اصول آموزش بزرگسالان در معلمان دوره ابتدایی شهر سرایان پیش بینی می کنند؟

نگاره ۱: مدل مفهومی تحقیق با ضرایب استاندارد

جدول ۶: تحلیل مسیر

سطح معناداری	ناحیه بحرانی		
۰/۱۲	-۱/۵۱	استاندارد اول	<---
***	۳/۴۵	استاندارد دوم	<---
۰/۹۳	-۰/۰۸	استاندارد سوم	<---
***	۴/۰۶	استاندارد چهارم	<---
***	-۶/۷۹	استاندارد پنجم	<---
۰/۰۶	۱/۸۱	استاندارد ششم	<---
۰/۴۰	-۰/۸۳	استاندارد هفتم	<---
۰/۰۲	۲/۱۹	استاندارد هشتم	<---
۰/۰۳	-۲/۱۷	استاندارد نهم	<---
***	۳/۶۵	آموزش	<---
		اخلاق حرفه‌ای	<---

این یافته با نتایج پژوهش‌های (۱، ۲۳، ۲۴، ۲۶) همسو و با پژوهش (۲۵) ناهمسو است. نتایج این پژوهش‌ها نشان داد اخلاق حرفه‌ای، مطلوب و بزرگ تر از میانگین فرضی جامعه است. رعایت اخلاق حرفه‌ای در آموزش و پرورش ضروری است. چون این نهاد متولی تعلیم و تربیت است و وظیفه تربیت نسل آینده را بر عهده دارد و مطلوب بودن اخلاق حرفه‌ای در معلمان موجب تضمین کیفیت تعلیم و تربیت می‌شود.

نتایج سؤال سوم پژوهش نشان داد که وضعیت بکارگیری اصول آموزش بزرگسالان توسط معلمان شهر سرایان نسبتاً مطلوب می‌باشد. این یافته با نتایج پژوهش (۳۲، ۳۳) همسو است. نتایج این پژوهش‌ها نشان داد وضعیت بکارگیری اصول آموزش بزرگسالان مطلوب و بزرگ تر از میانگین فرضی جامعه است. بکارگیری و استفاده از اصول آموزش بزرگسالان در آموزش موجب هدف دار شدن تدریس و جهت دهی مناسب به آن می‌شود.

نتایج سؤال چهارم پژوهش نشان داد که تنها بین اخلاق حرفه‌ای با مؤلفه فعالیت در جهت توسعه حرفه‌ای رابطه وجود دارد. در تبیین یافته‌ها می‌توان گفت با استفاده از برنامه توسعه حرفه‌ای معلمان می‌توان اخلاق حرفه‌ای را در آن‌ها تقویت کرد و افزایش داد.

نتایج سؤال پنجم پژوهش نشان داد بین استانداردهای توسعه حرفه‌ای با میزان بکارگیری اصول آموزش بزرگسالان رابطه‌ای وجود ندارد. این بدان معنا است که برنامه‌های استاندارد توسعه حرفه‌ای معلمان موجب بکارگیری اصول آموزش بزرگسالان نمی‌شود و بهتر است علاوه بر برنامه توسعه حرفه‌ای معلمان برنامه‌ای ایجاد شود که اصول آموزش بزرگسالان به معلمان آموزش داده شود تا بتوانند این اصول را استفاده نمایند. نتایج سؤال ششم پژوهش نشان داد بکارگیری اصول آموزش بزرگسالان برای استانداردهای دوم، چهارم، پنجم، هشتم و نهم (ایجاد و حفظ جویادگیری، سنجش و برقراری ارتباط با نتایج یادگیری، ارزیابی و انعکاس یادگیری و آموزش، دانش محتوایی، بکارگیری تکنولوژی آموزشی) واسطه گر مناسبی برای پیش بینی اخلاق حرفه‌ای معلمان

همان گونه که در جدول ۶ مشاهده می‌شود بین بکارگیری اصول آموزش بزرگسالان و اخلاق حرفه‌ای رابطه وجود دارد. زیرا سطح معناداری آن از ۰/۰۵ کمتر است و ناحیه بحرانی آن خارج از بازه ی ۱/۹۶- و ۱/۹۶ است. همچنین بین استانداردهای دوم، چهارم، پنجم، هشتم و نهم با اصول آموزش بزرگسالان رابطه وجود دارد. بنابراین اصول آموزش بزرگسالان برای استانداردهای دوم، چهارم، پنجم، هشتم و نهم (ایجاد و حفظ جویادگیری، سنجش و برقراری ارتباط با نتایج یادگیری، ارزیابی و انعکاس یادگیری و آموزش، دانش محتوایی، بکارگیری تکنولوژی آموزشی) واسطه گر مناسبی برای پیش بینی اخلاق حرفه‌ای می‌باشد.

بحث

امروزه توسعه حرفه‌ای یکی از نیازهای اساسی معلمان است. معلمان در مدرسه جایگاه ویژه‌ای دارند و معلمان به عنوان مجریان برنامه‌درسی هستند و برای افزایش فعالیت‌های یاددهی یادگیری در کلاس درس و محیط مدرسه باید به رشد معلمان توجه کرد. با توجه به زمینه‌ها و تغییراتی که در جامعه وجود دارد نیاز است که معلمان خود را با این تغییرات منطبق کند و یا بر آن‌ها تأثیرگذار باشد. این پژوهش با هدف نقش پیش بینی استانداردهای توسعه حرفه‌ای با اخلاق حرفه‌ای، با توجه به نقش واسطه‌ای بکارگیری اصول آموزش بزرگسالان در معلمان دوره ابتدایی انجام شده است. نتایج سؤال اول پژوهش نشان داد توسعه حرفه‌ای معلمان مقطع ابتدایی شهر سرایان و مؤلفه‌های آن در وضعیت مطلوبی قرار دارند. نتایج این پژوهش با نتایج پژوهش (۳۱) همسو می‌باشد. نتایج این پژوهش نشان داد توسعه حرفه‌ای، مطلوب و بزرگتر از میانگین فرضی جامعه است. هرچقدر توسعه حرفه‌ای معلمان بیشتر باشد معلمان بهتر می‌تواند در فعالیت‌های خود موفق شوند و کیفیت فعالیت‌های یاددهی-یادگیری افزایش پیدا می‌کند.

نتایج سؤال دوم پژوهش نشان داد با توجه به میانگین بدست آمده اخلاق حرفه‌ای معلمان شهر سرایان در وضعیت مطلوبی قرار دارد.

11. Professional Commitment	تعهد حرفه ای
12. Professional Affiliation	تعلق حرفه ای
13. Professional Transformation	تحول حرفه ای
14. Professional Continuity	تداوم حرفه ای
15. Professional Expertise	تخصص حرفه ای
16. Professional Interaction	تعامل حرفه ای

References

- Ghanbari S, Ardalan MR, Beheshti Rad R, Sultanzadeh V. (2015). Professional ethics of faculty members and its relationship with the quality of higher education. *Ethics in Science and Technology*; (10)2: 39-49. (In Persian).
- Brands WG, Bronkhorst EM, Weli JV. (2011). Professional ethics and cynicism amongst Dutch dental students. *Eur J Dent Educ*; 15(4): 205-209.
- Haji Akhoondi A, Tavakoli G, Akhavan P, Manteghi M. (2021). The relationship between strategic human resource managements and services innovation; considering the role of employees' professional ethics. *Ethics in science and Technology*; 16 (1):69-75. (In Persian).
- Beykzad J, Sadeghi M, Ebrahimpour D. (2012). The impact of organizational factors on the development of employees' professional ethics. *Ethics in Science and Technology Quarterly*; 7 (2): 1-9. (In Persian).
- Shakeri M, Kahdooi S, Abbasi Harfteh S. (2021). Effectiveness of professional ethics training on job involvement and organizational commitment among elementary school teachers. *Ethics in science and Technology*; 16 (1): 60-68. (In Persian).
- Saeedi M, Sadat Faqih A, Seifi M, Nateghi F. (2021). Identifying the dimensions and components of professional ethics in organization. *Ethics in science and Technology*; 15 (4): 131-137. (In Persian).
- Biedenweg K, Monroe MC, Oxarart A. (2013). The importance of teaching ethics of sustainability. *International Journal of Sustainability in Higher Education*; 14(1): 6-14.
- Richter D, Kunter M, Klusmann U, Lüdtke O, Baumert J. (2011). Professional development across the teaching career: Teachers' uptake of formal and informal learning opportunities. *Teaching and Teacher Education*; 27(1): 116-126.
- Ganser T. (2000). An ambitious vision of professional development for teachers. *Nassp Bulletin*; 84(618): 6-12.
- Bransford DH, Page L. (2005). Introduction in preparing teachers for a changing world: what teachers should learn and be able to do. USA: Jossey-Bass.
- Kalantari Khandani E, Farokhi MH. (2015). A look at the professional development of thought teachers and explaining study and learning activities. *Fakoor Teacher Training Quarterly*; 2 (3): 73-96. (In Persian).

است. توسعه حرفه ای معلمان یکی از موارد ضروری و مهم برای معلمان با توجه به تغییرات گسترده در جامعه است. قرارداد این استانداردها در برنامه‌های تربیت معلم و بکارگیری اصول آموزش بزرگسالان در دوره‌های تربیت معلم می‌تواند موجب اخلاق حرفه‌ای معلمان شود. پیشنهاد می‌شود دوره‌های ضمن خدمت برای آشنایی معلمان با توسعه حرفه‌ای و اصول آموزش بزرگسالان و اخلاق حرفه‌ای برگزار شود. همچنین بهتر است دوره‌های ضمن خدمت بر اساس اصول آموزش بزرگسالان ایجاد شود. شرایط اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی معلمان و محدودیت منطقه جغرافیایی به عنوان محدودیت پژوهش است.

نتیجه گیری

معلمان، از مهم‌ترین متغیرهای نیازمند تغییر به منظور بهبود سیستم‌های آموزشی شناخته می‌شوند. در حقیقت توسعه حرفه‌ای معلمان منجر به رشد و کیفیت آموزش و پرورش می‌شود. با توجه یافته پژوهش که بین توسعه حرفه‌ای معلمان و اخلاق حرفه‌ای رابطه وجود دارد این نکته مشخص می‌شود که معلمان برای رسیدن به توسعه حرفه‌ای نیاز به اخلاق حرفه‌ای دارند و تقویت اخلاق حرفه‌ای معلمان را به سمت توسعه و تعالی پیش می‌برد و موجب ارتقا و اعتلا آموزش و پرورش می‌شود. علاوه بر این بکارگیری اصول آموزش بزرگسالان منجر به اخلاق حرفه‌ای معلمان شود. بنابراین آموزش و پرورش برای توسعه حرفه‌ای معلمان در برنامه‌های کلان خود به اخلاق حرفه‌ای معلمان و بکارگیری اصول آموزش بزرگسالان اهتمام بورزد.

ملاحظه های اخلاقی

با توجه به معرفی منابع مورد استفاده در این پژوهش، اصل اخلاقی امانت داری علمی رعایت و سایر اخلاق علمی همچون رازداری و رضایت آگاهانه رعایت شده است.

سپاسگزاری

پژوهشگران مقاله بر خود لازم می‌دارند از تمامی معلمان عزیزی که در این پژوهش همکاری کرده‌اند کمال تقدیر و تشکر را دارند.

واژه نامه

1. Education	آموزش و پرورش
2. Evaluation Culture	فرهنگ ارزشیابی
3. Professional Behavior	رفتار حرفه ای
4. Ethics	علم اخلاق
5. Professional Ethics	اخلاق حرفه ای
6. Moral Responsibility	مسئولیت اخلاقی
7. Professional Development	توسعه حرفه ای
8. Obligation	تعهد
9. Responsibility	مسئولیت پذیری
10. Professional Trust	توکل حرفه ای

24. Farmahini Farahani M, Behnam Jam L. (2012). A study of the components of professional ethics of education in faculty members. *Ethics in Science and Technology*; 7 (1): 48-57. (In Persian).
25. Azizi N. (2010). Ethics in education; 10 strategies for improving ethical standards in university education. *Journal of Cultural Strategy*; 3 (8): 173-201. (In Persian).
26. Rahimi H, Aghababaei R. (2013). The relationship between organizational culture and professional ethics of Kashan university faculty members. *Medical Education Strategies*; 6 (2): 61-68. (In Persian).
27. Mirkamali SM, Pourkarimi J, Hijri A. (2015). Investigating the relationship between professional development and educational innovation of faculty members of psychology and educational sciences faculties of Tehran state universities. *Initiative and Creativity in Humanities*; 5 (1): 1-22. (In Persian).
28. Taheri M, Arefi M, Pardakhtchi MH, Ghahremani M. (2013). Exploring the process of teacher professional development in teacher training centers: Foundation Data Theory, *Educational Innovation Quarterly*; 12 (45): 149-176. (In Persian).
29. Prenger R, Poortman C, Handelzalts A. (2017). Factors influencing teachers' professional development in networked professional learning communities. *Teaching and Teacher Education*; 68: 77-90.
30. Buczynski S, Hansen CB. (2010). Impact of professional development on teacher practice: Uncovering connections. *Teaching and Teacher Education*; 26(3): 599-607.
31. Bizzell BE (2011). Professional development of school principals in Virginia. USA: Faculty of the Virginia Polytechnic Institute: Blacksburg, Virginia.
32. Bagherianfar M, Deghani M. (2015). Investigating the application of the principles of adult education in in-service education programs for primary school teachers in Yasuj. *Curriculum Research*; 5 (1): 47-88. (In Persian).
33. Bani Amerian M. (2013). The application of the principles of adult education in teaching, by faculty members of Shahid Rajaei University based on the views of professors and students. [M.A. thesis]. Iran: Faculty of Psychology and Educational Sciences, University of Tehran. (In Persian).
12. Villegas-Reimers E. (2003). *Teacher professional development: an international review of the literature*. Paris: UNESCO International Institute for Educational Planning.
13. Avalos B. (2011). *Teacher professional development in teaching and teacher education over ten years*. *Teaching and Teacher Education*; 27(1): 10-20.
14. Abednico SP. (2008). *Improving performance in higher education: An investigation of perspective transformation in teacher professional development programs*. [Ph.D. thesis]. USA/NY: Syracuse University.
15. Hirsh S. (2009). A new definition. *Journal of Education for Sustainable Development*; 30(4): 10-16.
16. Guskey TR. (2000). *Evaluating professional development: Thousand Oaks*. 1st ed. CA: Corwin Press.
17. McGregor P, Dahlia M. (2006). *Professional development strategies for teaching urban biology teachers to use concept maps effectively*. [Ph.D. thesis]. USA/ Minneapolis: Walden University.
18. Bouffard S, Little P. (2004). *Promoting quality through professional development: A framework for evaluation*. Harvard Family Research Project. *Issues and Opportunities in Out-of-School Time Evaluation*; 8: 1-12.
19. Brown C, Militello M. (2016). Principal's perceptions of effective professional development in schools. *Journal of Educational Administration*; 6(4): 56-67.
20. Beheshti S, Rashidi S. (2013). Principles of rational education based on the sayings of Imam Reza PBUH. *Research in Islamic Education*; 21 (18): 51-67. (In Persian).
21. Nourian M, Atashk M, Salem S, Jamshidzadeh Kiasarai M. (2015). The effect of demographic variables on the feasibility of observing professional ethics of teaching in universities. *Ethics in Science and Technology*; 11 (1): 85-94. (In Persian).
22. Salajegh A, Safari S. (2015). The relationship between professional ethics and the performance of university professors. *Ethics in Science and Technology*; 10 (2): 103-110. (In Persian).
23. Hosseini SJ. (2014). *Investigating the relationship between professional ethics and quality of work life*. [M.Sc. Thesis]. Iran: Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Tehran. (In Persian).